

Mange vitneprov til fordel for Boeck.

Saken mot tidligere sekretær i Kulturdokumentet og byråsjef i Teaterdirektoratet Johan William Boeck fortsatte i går ettermiddag med avhøring av den lange rekke vitner. Retter. Aktor var overrettssakfører Hodneland. Som forsvarer var beskikket advokat Folkvard Bugge.

Det første vitne var teatersjef Reidar Otto.

Forsvareren: Har norsk teater i det hele tatt arbeidet under så vanskelige forhold før?

Vitnet: Nei, det var en fryktelig tid. Jeg skjønner ikke hvordan det skulle gått hvis vi ikke hadde hatt Boeck i teaterdirektoratet. Når galt skulle være, kunne vi ikke fått en bedre mann enn ham.

Vitnet nevner om eksempel på at Boeck ikke gikk tyskeres ærend da Centralteatret hadde satt opp «Gamle Heidelberg» og skulle ha premiere på stykket akkurat da aksjonen mot de norske studenter kom. Det var nemlig påbud fra tyskerne om at teatrene skulle oppføre minst to tyske stykker i sesongen. Vitnet gikk da til Boeck og sa at under disse omstendigheter kunne han umulig oppføre et tysk studentestykke, og Boeck var enig. — Det dropper vi stille og rolig, sa han, og teatret slapp å oppføre noe annet tysk stykke.

Boeck gjør oppmerksom på at da han tiltrådte som teaterdirektør, hadde Folk et intervju med ham, og han sa da fra om at han ikke ville gå inn for noen nyordning av teaterlivet.

Neste vitne, Einar Sissener, fortalte at han som fungerende formann i Norsk Skuespillerforening ved flere anledninger hadde hatt med Boeck å gjøre. Han hadde fått det inntrykk at tiltalte på alle måter ville beskytte teatrene og helst ville unngå enhver innblanding i skuespillerens rettigheter.

Teatersjef Wiers-Jenssen gir tiltalte det samme skussmål og hevder at han slett ikke hadde inntrykk av at vennligheten kunne skrive seg fra gryende fortæelse av hvor det bar hen med tyskerne. Hans nasjonale sinnelag var således ikke noe utslag av roing.

Aktor: Hadde De inntrykk av at tiltalte hadde åndelige kvalifikasjoner for å være øverste leder av norsk teater?

— Det er ikke godt å si hvem som skulle hatt kvalifikasjoner for å være øverste leder for norsk teater. Det er etter min mening en uløselig oppgave!

Ola Isene har også bare godt å si om Boeck.

Lalla Carlsen fortalte så om hvordan Boeck gjentatte ganger hadde hjulpet henne i vanskelige situasjoner.

Skuespiller Jens Bolling forteller at Boeck i november 1944 hadde fått en anmeldelse fra politiet om at det ble holdt lukkede illegale teaterforestillinger i Musikkonservatoriet. Der fant sted blant annet opplesning av en del dikt av Nordahl Grieg. Boeck hadde da henvendt seg til vitnet og spurt om det var planer om flere slike forestillinger. Bolling hadde svart bekræftende, men hevdet at det ikke kunne bli noe av, nu da teaterdirektoratet var kjent med planene. Tiltalte hadde da ordnet det slik at de allikevel kunne oppføre sine illegale forestillinger på Karl Johan Teatret. De spilte for lukkede dører, og med preg av at forestillingen bare ble gitt for særlig innbudte.

Forsvareren: Hadde De inntrykk av at Boeck var nidkjær i sin tjeneste som NS-mann?

— Nei, jeg tror at hans pasjon for teater var så sterk at den betydde mer for ham enn politikk.

Skuespiller Per Christensen forteller at han i 1944 ble sendt til Grini for å ha puffed en SS-offiser av trikken. For denne fornøyelse skulle han egentlig ha sittet i minst ett år, men takket være Boeck slapp han ut igjen etter 14 dager. Christensen skrev under okkupasjonstiden en rekke viser som skulle synges på Chat Noir, blant andre en som het «Merkelig nok». Denne inneholdt mange jøssing-poenger, men Boeck som sto for all slik sensur, slapp villig vekk alt igjennom.

Tiltalte: Jeg skjønte jo godt alle de «skjulte» poengene, men lot som jeg ikke forsto noe av det hele.

Blant vitnene var også Jossa Seeborg Johannesen. Hun gir en livfull skildring av sine mange opplevelser under krigen, opplevelser som førte til forhør hos Gestapo. Alle gangene var Boeck gått i forbønn for henne og sørget for at hun slapp heldig.

Jeg har inntrykk

forbindelse med Boeck og fikk det inntrykk at han kun ville være skuespillerne behjelpelig på alle måter.

Lærer Yngvar Holmgaard har også hatt de beste erfaringer med tiltalte, som hjalp ham ut av fengsler og hindret at han ble utskrevet til arbeidsinnsats.

De tre siste vitner i går var tidligere «byråsjef» Paus Pausett, tidligere sjef for teaterdirektoratet Aasmund Sveen og tidligere teatersjef Gustav Berg-Jæger. Berg-Jæger forteller om de store vanskeligheter med Reidarsoms NS-propagandastykke på Nationaltheatret. Først brente teatret, og siden forsvant skuespillerne etter tur når man endelig var kommet så langt som til å skulle ha premiere. Reichskommisariatet ble rasende og truet med å skyte en del av skuespillerne i byen, dersom premiøren ikke ble øyeblikkelig fant sted. — Boeck og jeg fant da ut at dette forferdelige ikke måtte skje, og vi ble enige om at skuespillerne måtte settes under bevoktning. Vi tvilte ikke et øyeblikk på at tyskerne ville gjøre alvor av sin trusel. For at stykket skulle kunne spilles, måtte vi imidlertid forlange Harald Schwenzen, Per Aabel og Jørn Ording løslatt. De var som kjent arrestert etter brannen på Nationaltheatret. Aabel og Ording lyktes det oss å få fri, men da Lars Nordrum stakk av, svarte tyskerne med å sende Schwenzen til Tyskland.

Saken fortsetter i dag klokken 14 med avhøring av flere vitner.

114478